

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1774**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0119/2022),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (zwanego dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2020 wyniósł 21 682 883 EUR, co stanowi wzrost o 28,05 % w porównaniu z 2019 r.; mając na uwadze, że wzrost ten wynika głównie z większych wydatków na personel, technologie informacyjno-komunikacyjne i podstawowe działania operacyjne w związku z przyjęciem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 (akt o cyberbezpieczeństwie) ⁽²⁾; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2020 (zwanego dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdził, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u podstaw dochodów są legalne i prawidłowe we wszystkich aspektach; mając na uwadze, że Trybunał przedstawia podstawę do wydania opinii z zastrzeżeniami na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2020 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 97,35 %, co oznacza wzrost o 0,55 % w porównaniu z rokiem 2019; zwraca ponadto uwagę, że wskaźnik wykonania w odniesieniu do środków na płatności wyniósł 68,62 %, co oznacza spadek o 1,49 % w porównaniu z rokiem 2019;
2. wyraża ubolewanie z powodu uwagi Trybunału stanowiącej podstawę do wydania opinii z zastrzeżeniami na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń; zwraca uwagę, że Trybunał stwierdził, iż tymczasowe przekazanie uprawnień przyznane jednemu z pracowników przez poprzedniego dyrektora wykonawczego wygasło 31 grudnia 2019 r. oraz że 12 lutego 2020 r. nowy dyrektor wykonawczy przyznał temu pracownikowi nowe uprawnienia; odnotowuje, że Trybunał stwierdził, iż w międzyczasie pracownik ten zatwierdził – nie posiadając ważnego upoważnienia – zobowiązania budżetowe na kwotę 529 120 EUR i płatności na kwotę 914 100 EUR (3,5 % łącznych środków na płatności dostępnych w 2020 r.) na potrzeby realizacji celów Agencji. z zadowoleniem przyjmuje uwagę Trybunału, że w następstwie przeprowadzonej kontroli Agencja podjęła kroki, aby w przyszłości ograniczyć zidentyfikowane zagrożenia;

Wyniki

3. w odniesieniu do działań następczych podjętych przez Agencję w związku z uwagami organu udzielającego absolutorium zawartymi w absolutorium za 2019 r. z zadowoleniem przyjmuje przegląd kluczowych wskaźników skuteczności działania Agencji w 2020 r. w celu lepszego odzwierciedlenia nowych wyzwań i mandatu powierzonych Agencji na mocy aktu o cyberbezpieczeństwie;
4. odnotowuje oświadczenie Agencji, zgodnie z którym zareagowała ona na globalną pandemię COVID-19, odgrywając kluczową rolę w uniemożliwieniu cyberpodmiotom o złych zamiarach wykorzystania kryzysu zdrowotnego w celu przekształcenia go w cyfrową pandemię na dużą skalę;

⁽¹⁾ Dz.U. C 114 z 31.3.2021, s. 86.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 15).

Polityka kadrowa

5. zwraca uwagę, że 31 grudnia 2020 r. plan zatrudnienia został wykonany w 89,86 %, przy czym powołano 62 pracowników tymczasowych na 69 stanowiska dla pracowników tymczasowych zatwierdzone w ramach budżetu Unii (w porównaniu z 59 stanowiskami zatwierdzonymi w 2019 r.); odnotowuje, że w 2020 r. Agencja zatrudniała dodatkowo 26 pracowników kontraktowych i 8 oddelegowanych ekspertów krajowych; zwraca uwagę, że zwiększony plan zatrudnienia wynika z nowego mandatu Agencji, której po przyjęciu aktu o cyberbezpieczeństwie przyznano większe kompetencje i zasoby;
6. odnotowuje z zaniepokojeniem brak równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla Agencji, gdzie 8 na 9 członków (88,9 %) stanowią mężczyźni; zwraca uwagę na równowagę płci wśród pracowników Agencji, w której 41 na 79 pracowników (51,9 %) stanowią mężczyźni; zwraca się do Agencji o podjęcie dalszych wysiłków na rzecz większej równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla; przypomina Agencji, że przy wyborze kandydatów ważne są umiejętności, wiedza i doświadczenie, a także równowaga geograficzna i równowaga płci wśród pracowników;
7. odnotowuje, że Agencja przyjęła politykę ochrony godności osoby i zapobiegania molestowaniu; zwraca uwagę, że w 2020 r. zgłoszono i zbadano jeden przypadek molestowania; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wynikach tej sprawy;
8. odnotowuje że od 2019 r. Agencji powierzono nowy mandat i nowe zadania na mocy aktu o cyberbezpieczeństwie; zauważa, że władza budżetowa wspiera nowe działania przez zwiększenie zasobów ludzkich począwszy od 2020 r.;
9. w odniesieniu do działań następczych związanych ze sprawozdaniem w sprawie absolutorium za rok 2019 odnotowuje, że Agencja ma pewne problemy z rekrutacją, przyciągnięciem i utrzymaniem odpowiednio wykwalifikowanego personelu; zwraca uwagę, że głównym problemem związanym z obsadzeniem wolnych miejsc pracy w Agencji jest niski współczynnik korygujący stosowany do wynagrodzeń pracowników w Grecji oraz deficyt specjalistów na rynku bezpieczeństwa informatycznego w Unii; z zadowoleniem przyjmuje środki socjalne, jakie wdrożyła Agencja, aby zwiększyć atrakcyjność i obniżyć roczną rotację pracowników; wzywa Agencję do utrzymania tej kwestii w porządku obrad oraz, w stosownych przypadkach, do zajęcia się nią za pośrednictwem sieci agencji UE;
10. w odniesieniu do działań następczych związanych ze sprawozdaniem w sprawie absolutorium za rok 2019 odnotowuje, że przełożono przegląd procedur przekazywania obowiązków nowym pracownikom i nadal jest on w toku; zauważa również, że procedury przekazywania obowiązków uznaje się za objęte polityką dotyczącą newralgicznych stanowisk; wzywa Agencję, aby przedstawiła informacje o rozwoju sytuacji w przyszłości i przyjęciu polityki dotyczącej newralgicznych stanowisk;
11. zauważa, że z powodu niezapełnionych wakatów i znacznego obciążenia pracą Agencja powierza pracownikom tymczasowym wykonanie części swoich zadań ujętych w rocznym programie prac; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Agencji podjęte w 2020 r. na rzecz poprawy strategii rekrutacyjnej przez zmniejszenie zależności od podmiotów tymczasowych; odnotowuje, że przewidywane przez Agencję koszty zatrudniania pracowników tymczasowych w 2021 r. nie powinny przekraczać 700 000 EUR w porównaniu z 923 000 EUR w 2019 r.; ponadto z zadowoleniem przyjmuje starania Agencji zmierzające do zapewnienia pracownikom tymczasowym takich samych warunków pracy jak pracownikom zatrudnionym bezpośrednio; wzywa Agencję, aby przedstawiła informacje o rozwoju sytuacji związanej z zależnością od pracowników tymczasowych;

Zamówienia publiczne

12. zauważa, że Agencja aktywnie wdrożyła ekologiczne kryteria udzielania zamówień publicznych w swojej dokumentacji przetargowej, a w 2020 r. uruchomiono odpowiednie procedury w takich obszarach, jak dostawa materiałów biurowych i materiałów eksploatacyjnych do druku, dostawa laptopów i stacji dokujących oraz produkcja i dostawa materiałów promocyjnych oznaczonych logo agencji; wzywa Agencję do aktywnego dzielenia się z innymi agencjami doświadczeniami w zakresie korzystania z ekologicznych kryteriów udzielania zamówień, w stosownych przypadkach za pośrednictwem sieci agencji UE;
13. zauważa, że Trybunał wykrył niekrytyczne uchybienia w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez Agencję; zwraca uwagę, że w ogłoszeniach o zamówieniach należałoby poprawić kryteria kwalifikacji i wyboru oraz że należy lepiej monitorować przestrzeganie terminów publikacji; wzywa Agencję, aby przedstawiła informacje o przyszłych postępach w tym zakresie;

14. w odniesieniu do działań podjętych w następstwie uwag Trybunału w 2020 r. odnotowuje, że Agencja wdrożyła działania naprawcze w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami finansowymi w postępowaniach o udzielenie zamówienia, w tym monitorowanie przestrzegania terminów dotyczących publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
15. w odniesieniu do działań następczych związanych z uwagami Trybunału z 2020 r. odnotowuje, że kryterium ceny poddano ponownej ocenie w ramach weryfikacji wewnętrznego procesu udzielania zamówień, aby zapewnić najbardziej opłacalne wdrożenie ofert finansowych; ponadto zauważa, że Agencja zaktualizowała wymagania dotyczące minimalnego obrotu w przyszłych przetargach; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju przyszłych postępowań o udzielenie zamówienia;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

16. odnotowuje istniejące środki i aktualnie wdrażane działania Agencji mające zapewnić przejrzystość, zapobiegać konfliktom interesów i zarządzać nimi, oraz zwraca uwagę, że życiorysy członków zarządu i ich oświadczenia o braku konfliktu interesów są publikowane na stronie internetowej Agencji;
17. z zadowoleniem przyjmuje dalsze kroki podjęte w celu zwiększenia przejrzystości działań Urzędu, takie jak składanie sprawozdań ze spotkań personelu Urzędu z zewnętrznymi zainteresowanymi podmiotami oraz publikowanie ich na stronie internetowej Urzędu;

Kontrola wewnętrzna

18. zwraca uwagę, że w ocenie kontroli wewnętrznej Agencji wykazano, iż struktury wspierające kontrole wewnętrzne i zgodność wydają się rozproszone i słabe; odnotowuje sugestię wdrożenia niezależnego systemu kontroli jakości, aby usprawnić monitorowanie oceny realizacji celów w Agencji; zwraca ponadto uwagę na zalecenie, aby zrestrukturyzować zadania horyzontalne Agencji, takie jak kontrola wewnętrzna, weryfikacja ex ante, ISO, monitorowanie budżetu i kontrola jakości;
19. wyraża ubolewanie, że Agencja odłożyła plany przyjęcia nowej polityki dotyczącej newralgicznych stanowisk na 2020 r.; wzywa Agencję, aby przedstawiła informacje o rozwoju tej sprawy;
20. zauważa, że Agencja podjęła niezbędne działania, aby zamknąć cztery zalecenia z kontroli zgłoszone przez Służbę Audytu Wewnętrznego; odnotowuje jednak, że trzy zalecenia pozostają otwarte, ponieważ konieczne są dalsze działania; wzywa Agencję, aby przedstawiła informacje dotyczące ich wdrożenia w przyszłości;

Reakcja na COVID-19 i ciągłość działania

21. docenia wysiłki Agencji podjęte w obliczu pandemii COVID-19, gdy wezwano ją do pomocy w koordynowaniu działań państw członkowskich i organów Unii poprzez wydawanie zaleceń dla sektora infrastruktury krytycznej, wspieranie unijnego zestawu narzędzi aplikacji do śledzenia kontaktów oraz udzielanie porad małym i średnim przedsiębiorstwom, a także wytycznych dla sektora opieki zdrowotnej, w celu umożliwienia im lepszego reagowania na nasilone kampanie phishingowe i ataki z użyciem oprogramowania szantażującego;
22. z zadowoleniem przyjmuje zdecydowane ukierunkowane działania Agencji przed wprowadzeniem przez rząd grecki środków izolacji w celu przeciwdziałania pandemii COVID-19, takie jak dalsze zapewnianie pracownikom wysokiego poziomu środków w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa (odpowiednia ilość środków dezynfekujących, jednorazowe rękawiczki, maski, podstawowe leki, płyny do dezynfekcji rąk); zauważa, że sporządzono wytyczne dla pracowników i z dniem 11 marca 2020 r. wszyscy pracownicy otrzymali pozwolenie na pracę zdalną, a także wstrzymano misje i wydarzenia publiczne;
23. odnotowuje, że ograniczenia nałożone od marca 2020 r. i obowiązujące przez większą część tego roku, takie jak narzucona praca zdalna i duże ograniczenie podróży służbowych, przyniosły szereg korzyści dla środowiska, w szczególności znaczne zmniejszenie śladu węglowego i mniejsze zużycie papieru ze względu na częstsze korzystanie z procesów cyfrowych;

Inne uwagi

24. zauważa, że w czerwcu 2020 r. ustanowiono nową strukturę wewnętrzną Agencji, co wzmocniło zdolność do budowania wewnętrznych i zewnętrznych synergii przez wprowadzenie „zespołów międzystrukturalnych” do zadań wymagających wkładu innych jednostek; odnotowuje utworzenie czterech jednostek operacyjnych (jednostki ds. opracowywania i wdrażania polityki, jednostki budowania zdolności, jednostki koordynacji operacyjnej oraz jednostki ds. rynku, certyfikacji i normalizacji), z których każda ma na celu wdrożenie konkretnego aspektu aktu o cyberbezpieczeństwie; wzywa Agencję, by poinformowała organ udzielający absolutorium o korzyściach i wnioskach płynących z tej reorganizacji;
25. zachęca do modernizacji budynków, żeby spełniały normy bezemisyjności, szczególnie poprzez instalacje paneli fotowoltaicznych na wszystkich budynkach należących do agencji;
26. na podstawie odpowiedzi Agencji na pytania organu udzielającego absolutorium zauważa, że Agencja aktualizuje obecnie swoją politykę cyberbezpieczeństwa, w szczególności przez podejmowanie działań w zakresie ocen usług Active Directory Security, Windows Client Security i Windows Server Security, a także wycofywanie starych systemów i regularne skanowanie podatności na zagrożenia;
27. w odniesieniu do działań następczych związanych z absolutorium za rok 2019 zauważa, że Agencja zwiększyła starania, aby lepiej koncentrować się na kluczowych działaniach i zaangażować jak największą liczbę zainteresowanych podmiotów; odnotowuje, że Agencja rozpowszechnia swoje działania dzięki własnej stronie internetowej i mediom społecznościowym, a poziom aktywności na tych kanałach wzrósł w 2020 r.;
28. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 4 maja 2022 r. ⁽³⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0196.